

Poročilo o delu zavoda za leto 2025

Ljubljana, marec 2025

OSEBNA IZKAZNICA

Ime: PIC – Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja, Ljubljana
Angleško ime: PIC – Legal Center for the Protection of Human Rights and the Environment
Skrajšano ime: PIC, Ljubljana
Naslov: Metelkova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: + 386 (0)1 581-18-88
E-pošta: pic@pic.si
Spletna stran: www.pic.si
Matična številka: 1273345
ID št. za DDV: SI23238542
Transakcijski račun: (SI56)02010-0050459754
Datum vpisa v sodni register: 29.05.1998
Direktorica: Katarina Bervar Sternad
Svet zavoda:
Predsednica sveta: Katarina Vučko
Predstavniki/ce ustanoviteljev: Nataša Posel, Milada Mirkovič, Franja Arlič, Katarina Vučko, ustanovitelj DRPPD v zadnjem mandatu ni imenoval svojega predstavnika;
Predstavnica zainteresirane javnosti: mag. Maša Kovič Dine
Predstavnica zaposlenih: Sanja Jablanović

POSLANSTVO

Pomagati posameznikom in ranljivim skupinam pri varstvu njihovih temeljnih pravic ter krepiti vpliv nevladnih organizacij na področju varstva okolja in urejanja prostora preko pravne pomoči, zagovorništva in pravnih analiz.

VIZIJA

Prizadevamo si za učinkovito varstvo pravic, za vključevanje javnosti v procese odločanja ter enostavnejšo in razumljivejšo zakonodajo.
Slovenija – država, v kateri so pravice učinkovito varovane, zakonodaja je enostavnejša in razumljivejša, javnost pa je dejansko vključena v procese odločanja.

STRATEŠKI CILJI

1. Postati vodilni pravni zagovornik pravic posameznikov, ranljivih skupin in nevladnih organizacij na področju človekovih pravic in okolja
2. Postati vpliven akter v mrežah delovanja s področja PIC
3. Omogočiti širši dostop do brezplačne pravne pomoči na področjih delovanja PIC
4. Okrepiti pravno analitično delo
5. Okrepiti ozaveščanje javnosti in vpliv na javno mnenje

Zaposleni na PIC v letu 2025 (14)

Sanja Jablanović, Urša Regvar, Aljoša Petek, Boris Nusdorfer, Katja Žunec Stritar, Katarina Bervar Sternad, Oksana Jere, Lana Krznarić, Aida Hadžiahmetović, Ana Bajt, Dženita Arapović, Luka Štrubelj, Katja Miklavčič, Senka Šifkovič.

PIC ima status delovanja v javnem interesu na naslednjih področjih:

- varstvo okolja,
- migracije,
- kultura.

PIC je član naslednjih organizacij in mrež:

- Center nevladnih organizacij Slovenije – CNVOS
- Pravna mreža za varstvo demokracije
- Sloga- platforma za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč
- European Council on Refugees and Exiles (ECRE)
- Justice and Environment (J&E)
- Slovenska mreža prostovoljskih organizacij
- Mreža za otrokove pravice
- Eurochild
- Evropska mreža za preprečevanje brezdržavljanosti (ENS – European network on statelessness)
- CROSIIT
- Koalicija za deinstitucionalizacijo
- Evropski okoljski biro (EEB)
- Glas ljudstva
- Mreža za prostor
- Plan B za Slovenijo

Predstavniki_ ce PICa so člani_ ce naslednjih delovnih teles, odborov, svetov...:

- Medresorska komisija za človekove pravice pri Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve
- Delovna skupina za pripravo Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami
- Medresorska delovna skupna za preprečevanje radikalizacije
- Strokovni svet za enakost spolov Ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Strateški svet Vlade RS za preprečevanje sovražnega govora
- Komisija za podelitev nagrade Rada Smerduja
- Stalni predstavnik pravno sistemskih vprašanj s področja varstva okolja v Svetu ministra za NVO (MOPE in MNVP)
- Stalni predstavnik okoljskih NVO v Svetu za trajnostni razvoj in varstvo okolja (MOPE)
- Stanovanjski svet RS
- Odbor za podelitev nagrad Rada Smerduja

POVZETEK LETA

PIC je v letu 2025 nudil pravno pomoč 2.364 posameznikom in posameznicam, sodeloval pri prenovi oz. pripravi 12 zakonov, organiziral več kot 30 strokovnih dogodkov, izobraževanj in usposabljanj za skupaj več kot 1.500 udeležencev in omogočil pridobitev državljanstva 9-im otrokom iz Sirije, Iraka in Afganistana.

Začeli smo več primerov strateške litigacije, tudi s primerom pred Evropskim sodiščem za človekove pravice, ki je uspešno preстал prvo sito in se vodi pod imenom Regvar v. Slovenija. Sodelovali smo pri pripravi pokojninske reforme, Zakonu o socialnem varstvu, Podnebnem zakonu, Stanovnjem zakonu in nekaterih drugih, ki posegajo na področje človekovih pravic. V letu 2025 smo vložili tudi več kot 180 pravnih sredstev.

Za nadzorne mehanizme GRETA, GREVIO in Odbor ZN za otroke smo pripravili in predstavili alternativna poročila ter se srečali s Komisarjem ZN za človekove pravice ter predstavniki OVSE.

Sodelavci PIC smo se pojavili v več kot 20 medijskih objavah (članki, intervjuji, pozivi...), organizirali in sodelovali na več tiskovnih konferencah in izvedli četrto Nacionalno konferenca ob dnevu boja zoper nasilje nad ženskami. Slednjo je otvorila predsednica Državnega zbora Urška Klakočar Zupančiče, obiskalo pa jo je več kot 300 strokovnjakov in strokovnjakinj iz različnih sektorjev. Nadaljevali smo z izvajanjem dogodkov s področja kulture in filma (Pravo v filmu) ter sodelovali kot soorganizator Kavč festivala.

PIC nadaljuje uspešno zagovorniško delo na področju človekovih pravic in okolja ter nudi ustrezno podpora in partnerstva drugim nevladnim organizacijam, s čimer prispeva k učinkovitejšim prizadevanjem in varstvu temeljnih človekovih pravic in okolja v slovenskem prostoru in širše.

POROČILO O FINANČNEM IN ORGANIZACIJSKEM POSLOVANJU

UPRAVLJANJE ZAVODA

Svet zavoda je imel v letu 2025 eno redno sejo. Ustanovitelj DRPPD v zadnjem pozivu k imenovanju predstavnikov v svet zavoda ni predlagal svojega člana, REC Slovenija pa je svoje ustanoviteljske pravice prenesel na druge ustanovitelje. V letu 2025 je mandat 4-letnega članstva v svetu zavoda nastopila nova skupina članic in sicer: Katarina Vučko (predsednica sveta), Nataša Posel, Franja Arlič, Milada Mirkovič in Sanja Jablanovič.

Mandat direktorice traja do 14.5.2026; zaposlena je za polni delovni čas. Upravljanje zavoda je direktorica opravljala v četrtini svojega delovnega časa, ostali čas je bila, enako kot v preteklosti, vključena v projektno delo.

UPRAVLJANJE S KADRI

V letu 2025 je zavod čez celotno leto zaposloval 14 oseb, kar zadostuje za pokrivanje potreb in odprtih projektov. Spremlja se strokovno napredovanje kadrov in ustrezno spodbuja njihov razvoj ter napredovanje. Fluktuacije kadra praktično ni, razen če to zahtevajo nižja projektna sredstva. Z zaposlenimi direktorica ob koncu leta izvede letni razgovor za namenom skupne ocene dela v tekočem letu, načrtovanju za naprej in iskanja možnosti za optimizacijo dela.

Vsi zaposleni imajo opravljene in veljavne zdravstvene preglede. Zavod izvaja usposabljanja s področja varstva pri delu. V letu 2025 je bil zaposlenim letni regres izplačan v mesecu januarju in sicer v minimalni višini ter enako v minimalni višini tudi zimski regres v decembru.

V letu 2025 so bile plače usklajene z rastjo minimalnih plač, izvedena so bila napredovanja, kot to omogočajo interna pravila in zaposlenim so bile na voljo druge nematerialne oblike spodbujanja in nagrajevanja, s čimer se pripomore k stalnosti kadra.

Vodja pisarne se je v letu 2025 udeležila tečaja računovodstva za nadgradnjo znanja na področju spremljanja in knjiženja.

PODATKI O STROŠKIH ZA OSNOVNE PLAČE PO SISTEMIZIRANIH DELOVNIH MESTIH

ŠT.	DELOVNO MESTO	1 bruto
1.	Direktorica (8-urni delovnik), nesistemizirano delovno mesto, količnik 2,9	3.705
2.	Strokovni sodelavci I <ul style="list-style-type: none"> - plačilni razred 1, količnik 1,7 - plačilni razred 2, količnik 1,9 - plačilni razred 3, količnik 2,1 - plačilni razred 4, količnik 2,3 	2.172 2.427 2.683 2.938
3.	Vodja področja <ul style="list-style-type: none"> - plačilni razred 1, količnik 2,5 	3.194
4.	Vodja pisarne, <ul style="list-style-type: none"> - plačilni razred 3, količnik 1,5 	1.916
	Minimalna plača v 2025	1.277,72

POSLOVANJE ZAVODA

Zavod je v letu 2023 z Ministrstvom za kulturo sklenil najemno pogodbo za obdobje petih let; najemna pogodba ne predvideva plačevanja najemnine, zajema pa plačilo obratovalnih in nujnih vzdrževalnih stroškov. Pisarniški prostori na Metelkovi 6 obsegajo cca. 80m², na Viču v poslovnih prostorih Iskre, kjer se izvaja projekt pravne pomoči na področju mednarodne zaščite pa ima zavod še dodatne pisarniške prostore v obsegu cca. 10 m². PIC deluje kot koordinator v stavbi in skrbi za nadzor stroškov, kakovost dela izvajalcev in si prizadeva za obnovo vaj najnujnejših delov stavbe.

V pisarnah je skupaj 16 delovnih mest, kar glede na število zaposlenih in načinu dela zadostuje. Pisarniška in računalniška oprema se sproti obnavlja, hkrati pa se nadgrajuje uporaba aplikacij in programov potrebnih za nemoteno delo zaposlenih.

PROMOCIJA ZAVODA

V letu 2024 smo sklenili pogodbo o zaposlitvi za polni delovni čas s komunikatorko, kar je v veliki meri spremenilo obseg in kakovost PIC-ovega javnega pojavljanja. S tem je bil narejen velik korak naprej v promociji zavoda, uporabnosti spletne strani in komuniciranju z javnostmi. V letu 2025 je komunikatorka odšla na materinski dopust vsled česar se kljub prerazporeditvi njenega dela, kaže upad aktivnosti na tem področju. Največji delež promocije zavoda poteka v skozi strokovne komentarje in izjave v različnih medijih, k temu prispeva tudi delo v okviru Pravne mreže za varstvo demokracije.

Na začetku leta 2023 je PIC vzpostavil novo spletno stran pic.si, ki je moderno oblikovana in uporabnicam ter uporabnikom bistveno bolj prijazna, stran se v letu 2025 še dodatno nadgrajuje (Knjižnica).

FINANČNO POSLOVANJE

Višina prihodkov iz poslovanja je v letu 2025 znašala 641.235 EUR (v 2024 je znašala 653.605 EUR); stroški dela so pri tem znašali 543.549 EUR (v 2024 523.858 EUR), stroški blaga in storitev pa 84.764 EUR (v 2024 124.282 EUR).

V letu 2025 je zavod ustvaril 9.414 EUR presežka (v letu 2024 93,82 EUR). Poslovni prihodki iz projektne dejavnosti znašajo 538.988 EUR, prihodki iz opravljanja lastne dejavnosti pa 102.246 EUR, kar predstavlja približno 18% celotnih prihodkov.

Vse obveznosti zavod plačuje v roku, letni regresi so zaradi učinkovitejšega črpanja sredstev na projektih izplačani že v januarju. Zavod je v roku izplačal tudi zimski regres.

V letu 2025 smo sklenili pogodbeno sodelovanje finančno svetovalko, ki je namenjeno pregledu in vzpostavitvi učinkovitejših sistemov spremljanja in poročanja na projektih ter celotne organizacije.

SEZNAM PROJEKTOV V LETU 2025

I. AZIL IN MIGRACIJE

	Ime projekta	Financer
1	Pravna pomoč prosilcem za mednarodno zaščito	Visoki komisariat Združenih narodov za begunce
2	AIDA - Asylum database	Evropski odbor za begunce in izgnance
3	COAST – Moja zgodba o odraščanju	Evropska komisija
4	Terorizem in radikalizacija	Urad za oskrbo in integracijo migrantov
5	Delavnice	NVO in drugi deležniki

II. VARSTVO OKOLJA

	Ime projekta	Financer
1	Implementacija kavcijskega sistema v Sloveniji	Eko krog
2	Justice & Environment – LIFE	Evropska komisija
3	Strategic Litigation and Environmental Rights (STELLAR) Rights – CERV	Evropska komisija
4	Environment, Rights, Children (ENRICH) – CERV	Evropska komisija

5	Plan B za Slovenijo	Eko Sklad
6	Mreža za prostor	Eko Sklad
7	Koalicija za trajnostno prometno politiko	KTPP
9	LIFE2RIVERS – L2R	Evropska komisija, MJU, MOPE
10	Ecorys - Do no significant harm - implementacija načela v Sloveniji	Evropska komisija
11	Zagovorniki okolja - Narava za podnebje	Eko sklad + MOPE + prostovoljno delo
12	Zelena svetovalnica	Eko sklad + MOPE
13	Sodelovanje in zagovorništvo	Nihče
14	Vzpodbujanje umeščanja OVE	Greenpeace Slovenija
15	Due dilligence podjetij implementacija v Sloveniji	Focus
16	Analiza prostorskega umeščanja	LUZ

III. VARSTVO RANLJIVIH SKUPIN

	Ime projekta	Financer
1	Pravno svetovanje članom društev	Različna društva in zveze
2	Pravna pomoč najemnikom	Mestna občina Ljubljana
3	Državni preventivni mehanizem	Varuh človekovih pravic
4	Pravno svetovanje v občinah	Medvode, Trebnje
5	Pravo za družbo	Impact 4 Values
6	Korak po korak, iskorak	Imapct 4 Values Hrvaška

7	Pravna mreža za varstvo demokracije	Sklad NVO
8	ENABLE - omogočanje dostopa do procesnih pravic za osebe z oviranostmi v kazenskih postopkih	Evropska komisija
9	Otroci v sodnih postopkih	Svet Evrope in Ministrstvo za pravosodje
10	Konzorcij PRIHODNOST	Sklad NVO
12	Pravne študije, analize, poročila	EIGE, ICF, Milieu....
13	Net4Defenders	Evropska komisija
14	Mentorstvo NVO	Impact4Values CNVOS
15	ROLR2	Zunanje ministrstvo Kraljevine Nizozemske
16	Glas Ljudstva	/
17	Zavezništvo za integriteto	CERV EK

VSEBINSKI ORIS DELA ZAVODA PO PODROČJIH V LETU 2025

1. PRAVNO VARSTVO OKOLJA

V letu 2025 je bil vsebinski fokus dela na področju pravnega varstva okolja na podpiranju civilne družbe pri uveljavitvi pravice do zdravega življenjskega okolja ter pravni podpori zainteresirane javnosti – nevladnih organizacij, civilnih iniciativ in posameznic ter posameznikov.

PIC je bil del več javnih zagovorniških kampanj na področju okolja, ter pričel z več procesi vključevanja v postopke dostopa informacij javnega značaja (JEK2, TEŠ6 in drugo), upravni postopek določitve nadomestila za TEŠ6 (ki ga obratno kot javni gospodarski službi izplača država), sprožil upravni postopek v kontekstu zavrnitve dostopa do informacij javnega značaja za JEK2, ter pričel s pripravo podnebne tožbe zoper Podnebni zakon, ki je bil sprejet v 2025.

PIC je bil del več javnih kampanj v letu 2025, med bolj izpostavljenimi v kontekstu ukinitve fosilnih subvencij v postopku sprejema Podnebne zakona.

Aljoša Petek je v imenu PIC in širše sfere okoljskih NVO član Sveta za trajnostni razvoj Slovenije - STRIVO ter stalni predstavnik v Svetu ministra za naravne vire, prostor, okolje, podnebje in energijo za sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

S sofinanciranjem Eko sklada (MOPE) smo še nadalje izvajali brezplačno svetovanje s področja varstva okolja in urejanja prostora preko Zelene svetovalnice, kjer smo odgovorili na več kot 38 dopisov in več kot 89 posameznih pravnih vprašanj, kar še naprej zagotavljamo tako prostovoljno kot s sofinanciranjem, ki sicer ne pokriva našega dela v celoti.

V sodelovanju z REEVIVO, DOPPS, NIB in IE, izvajamo projekt LIFE2RIVERS, ki predstavlja največji delež dohodkov PIC. V okviru projekta naslavljamo tematike upravljanja voda v Sloveniji, renaturalizacije slovenskih rek, prav tako pa PIC vodi proces priprave prenove sistema izvajanja presoje vplivov na okolje v Sloveniji.

Še naprej smo nadaljevali z izvajanjem projekta Zagovorniki okolja – Narava za Podnebje, v okviru katerega skušamo v Slovenijo prenesti prakse na naravi temelječih rešitev (NTR) iz drugih držav članic EU. V okviru projekta je bilo izvedenih več spletnih izobraževanj ter nacionalna konferenca o tematiki narave ter načrta za obnovo narave (EU).

Nadalje so zajeten delež našega dela predstavljali tudi evropski CERV projekti, STELLAR in ENRICH, v okviru katerih naslavljamo sodelovanje mladoletnih in mladih v okoljskih zadevah ter umeščanje OVE v prostor. Pripravili smo več pravnih analiz in izvedli več dogodkov ter razprav.

Kot vsa prejšnja leta, smo se aktivno odzivali na najpomembnejše predpise varstva okolja in urejanja prostora v tem letu in sodelovali v številnih razpravah. Izvedli smo več predstavitev s področja pravnih ureditev in varstva okolja in prostora ter se udeleževali različnih posvetov, predvsem takih, ki so povezani s podnebnimi spremembami. Poudarek v letu 2025 je bil na Podnem zakonu in Zakonu o varstvu okolja (ZVO-3).

Še naprej sodelujemo v mrežah Plan B za Slovenijo in v Mreži za prostor, ter Justice & Environment in European Environmental Bureau, v katerih je PIC član. Aktivno delujemo v več neformalnih skupinah NVO, kot je skupina Za Savo, ki se bori za ohranitev biodiverzitete in zdravih ekosistemov na Srednji Savi, ter Varuhinje Rek, ki se preko kulturnih in sodelovalnih aktivnosti trudi varovati reke po vsej Sloveniji.

Okoljski oddelek PIC stalno spremlja predpise in strateške dokumente s področja varstva okolja in urejanja prostora, tako na ravni Slovenije, kot na ravni EU. S tem namenom je ponovno pričel z objavljanim Pravnih info točk, ki izidejo vsak mesec in bralcem ter bralcem omogočajo vpogled v vse relevantne aktualne razprave na ravni EU in Slovenije o novih strategijah in predpisih s področja okolja.

PIC je v letu 2025 ponovno povišal število okoljskih projektov, ki jih še naprej uspešno izvaja. Pri tem je precejšen del še vedno namenjen prostovoljnim aktivnostim (ki niso nikjer finančno pokrite), ki so namenjene predvsem podpori civilne družbe pri zagotavljanju transparentnih okoljskih informacij, učinkovitega sodelovanja v okoljskih postopkih v skladu z Aarhuško konvencijo ter morebitnega sprožanja pravnih sredstev v primeru strateško pomembnih primerov.

2. MIGRACIJE IN AZIL

V okviru projekta, ki ga podpira Urad Visokega komisariata Združenih narodov za begunce, PIC od 1. 5. 2020 izvaja zastopanje in svetovanje proslcem za mednarodno zaščito v postopkih mednarodne zaščite in osebam s statusom mednarodne zaščite v postopkih združevanja družine. V letu 2025 je PIC nudil pravno pomoč in zastopanje 821 osebam. To vključuje informiranja, pravna svetovanja, zastopanja tekom uradnih dejanj, pripravo informacij o izvorni državi in vročanje pisanj, ki so bila izdana s strani Ministrstva za notranje zadeve. Mobilna enota, ki je s pomočjo kulturne mediatorke in dveh pravnih izvajala informiranja in svetovanja za osebe z začasno zaščito, je delovala le do konca marca. V tem času je izvajala obiske na občinah ter v centrih, kjer so bile nastanjene osebe z začasno zaščito ter individualna svetovanja po spletu in v pisarni PIC na Metelkovi ulici 6. V okviru odziva na vojno v Ukrajini je PIC nudil pomoč v 79 primerih. Zaradi sprememb v financiranju UNHCR smo z aprilom aktivnosti prenehali.

V I. 2025 se je nadaljeval tudi EU AMIF projekt COAST – Moja zgodba o odraščanju, ki se osredotoča na krepitev sistema zakonitega zastopništva in prehod otrok brez spremstva v odraslost. V okviru projekta smo pripravili in izvedli usposabljanje za deležnike na temo prehoda v odraslost ter začeli razvijati praktična orodja in pripomočke za deležnike. Prav tako smo zakonitim zastopnikom in drugim deležnikom nudili dodatno podporo, z namenom krepitve podpore, ki je nudijo otrokom v obdobju prehoda v odraslost.

PIC je v letu 2025 ponovno sodeloval pri pripravi študije AIDA, Asylum database, v okviru katere je pripravil poročilo za Slovenijo o stanju na področju azila, ki je obravnavan/bo obravnavan v Evropskem odboru za begunce in izgnance (ECRE). Poročilo vsebuje podroben pregled zakonodaje in praks, ki so zaznamovale

azilni sistem. Poročilo podrobno opisuje vsa področja azilnega sistema v Sloveniji - potek postopkov mednarodne zaščite, sprejemne pogoje, odvzem prostosti ter pravice oseb z mednarodno zaščito. Tudi v l. 2025 je bilo pripravljeno posebno poglavje namenjeno začasni zaščiti.

Kot že v preteklih letih je PIC tudi v letu 2025 sodeloval pri izvajanju nalog in pooblastil Državnega preventivnega mehanizma Varuha človekovih pravic, in sicer kot partner na področju policijskega dela, zaporov in azilnih institucij. PIC tako sodeluje pri izvajanju nalog in pooblastil državnega preventivnega mehanizma po določbi 5. člena Zakona o ratifikaciji Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim in poniževalnim kaznim ali ravnanju. V sklopu delovanja se PIC osredotoča predvsem na področje tujcev in prisilcev za mednarodne zaščite ter njihove obravnave s strani državnih organov.

V okviru projekta o izvedbi ozaveščanja, delavnic in izobraževanja glede zgodnjega odkrivanja in preprečevanja radikalizacije, smo v sodelovanju z UOIM organizirali delavnice na temo zgodnjega zaznavanja in preprečevanja radikalizacije in terorizma.

V letu smo izvedli tudi več izobraževanj med drugim za organizacije Medkulturni dialog, SOS, Reka SI in Slovensko filantropijo. Za Fakulteto za socialno delo smo izvedli tudi predavanje v okviru usposabljanja za zakonite zastopnike mladoletnikov brez spremstva.

2.2. ZAGOVORNIŠTVO

Tudi v 2025 so zagovorniške aktivnosti predstavljale eno glavnih aktivnosti na področju azila in migracij. Predstavnica PIC je bila imenovana za predstavnico NVO v Delovni skupini za implementacijo Pakta o migracijah. V tem delu se je udeležila sestankov in pripravljala komentarje na strategijo in zakonodajne predloge za implementacijo Pakta.

V l. 2025 je PIC posebno pozornost namenil tudi zagovorniškimi aktivnostim na področju otrok brez državljanstva. V okviru aktivnosti je PIC na podlagi Konvencije o otrokovih pravicah vložil več kot 9 prošenj za pridobitev slovenskega državljanstva za otroke brez državljanstva, ki prebivajo v Republiki Sloveniji. Do konca l. 2024 je več kot 9 otrok pridobilo slovensko državljanstvo.

O stanju na področju azila in migracij PIC redno poroča tudi različnim evropskim institucijam in evropskim mrežam. V letu 2025 smo tako GRETI poročali o problematiki trgovine z ljudmi na področju azila in migracij, sestali smo se tudi z Komisarjem ZN za človekove pravice, poročali smo tudi Odboru zn za otrokove pravice. Udeležili smo se tudi posveta na temo problematike zakonodajnega okvirja trgovine z ljudmi v Sloveniji.

PIC je član Evropskega odbora za begunce in izgnance (ECRE) in redno prispeva k delovanju odbora z letnimi poročili in strokovnimi prispevki, ki obravnavajo posamezna vprašanja s področja azila in migracij. Prav tako je PIC član Evropske mreže za preprečevanje brezdržavljskosti (ENS – European network on statelessness), ki se osredotoča na zagovorniške aktivnosti glede oseb brez državljanstva. PIC je tudi član neformalne skupine CROSIIT, ki jo sestavljajo nevladne organizacije iz Italije, Slovenije in Hrvaške. Namen skupine je spremljanje dostopa do azilnega postopka in spoštovanje načela nevračanja v državah, izmenjavanje podatkov, praks in judikatov ter strateška litigacija na področju azila in migracij. V tem okviru smo se udeležili tudi dvodnevne posveta na temo Rewriting borders na katerem smo predstavili prakso Slovenije na področju nadzora meje.

Skupaj z ostalimi organizacijami, ki so aktivne na področju postopkov združevanja družine – ADRA, IOM, Rdeči križ in UNHCR –, je PIC sodeloval v neformalni skupini, katere namen je prepoznavati in naslavljati sistemska vprašanja na področju združevanja družin.

PIC je še naprej zagotavlja podporo in pomoč svetovalcem za begunce. S tem namenom smo svetovalce za begunce redno obveščali o najnovejši sodni praksi, zakonodajnih spremembah ter odločitvah relevantnih institucij (Varuha ČP, Zagovornika načela enakosti) ter jim svetovali v sodnih postopkih. Prav tako smo organizirali letno srečanje svetovalcev za begunce, na katerih smo naslavljali sistemske težave, s katerimi se svetovalci srečujejo pri svojem delu.

Ker se zavedamo, da je pomembno širjenje znanja, izkušenj in praks smo nadaljevali s sodelovanjem s Pravno kliniko za begunce in tujce Pravne fakultete v Ljubljani. Na temo zastopanja prisilcev za mednarodno zaščito v praksi smo v okviru klinike pripravili predavanje za študente prostovoljce in skozi študijsko leto sodelovali s štirimi udeleženci klinike.

Prav tako smo bili aktivni na področju strateške litigacije. V ta namen smo vlagali tožbe na področju državljanstva, socialnih pravic (nadomestilo za nastanitev) in postopkih za pridobitev dovoljenj za prebivanje.

Zoper odločbo Ustavnega sodišča U-I-52/22 smo vložili tudi tožbo na ESČP. Tožba je bila v decembru 2025 skomunicirana in se vodi pod oznako Regvar v. Slovenia.

3. VARSTVO RANLJIVIH SKUPIN

V 2025 smo nadaljevali pogodbeno sodelovanje na področju pravne pomoči z vsemi organizacijami na področju invalidskega varstva, kjer smo izvajali svetovanja, vlagali pravna sredstva, izvajali izobraževanja. Nadaljevali smo svetovanje najemnikom po pogodbi z MOL in na podlagi javnih razpisov izvajali BPP za občini Trebnje in Medvode. Nadaljevali smo tudi odplačna svetovanja za druge NVO, ki se izvaja tekom celega leta po potrebi naročnika. Skozi celo leto smo opravljali obiske institucij v okviru DPM projekta z Varuhom človekovih pravic.

Pomemben del dela na področju ranljivih skupin je predstavljalo delo na projektu MJU, kjer smo v okviru Konzorcija PRIHODNOST pokrivali področje deinstitucionalizacije. Projekt je pomemben tako zaradi krepitve sodelovanja v sektorju kot tudi zaradi poglobljanja znanj s področja potreb oseb z oviranostmi ter vprašanja pravice do življenja v skupnosti.

V okviru projektnih aktivnosti smo izvajali ciljno usmerjena izobraževanja za strokovne delavce CSD-jev, socialnih zavodov in drugih institucij ter za strokovno javnost, med drugim tudi v sodelovanju s Socialno zbornico in Ministrstvom za solidarno prihodnost. Izobraževanja so bila usmerjena v razumevanje koncepta deinstitucionalizacije, pravnih podlag za uresničevanje pravice do življenja v skupnosti ter v praktične vidike prehoda iz institucionalnih oblik oskrbe v skupnostne oblike podpore. Pomemben poudarek je bil namenjen tudi krepitvi zagovorniških aktivnosti, ki se v okviru tega projekta izvajajo bolj neposredno, saj smo šli na teren in aktivno sodelovali na svetovanjih in usklajevalnih sestankih z uporabniki storitev, njihovimi zastopniki ter predstavniki institucij z namenom zavarovanja in uresničevanja njihovih pravic. Prav tako pa smo izvedli pomembne sistemske korake na področju sprejema Strategije za deinstitucionalizacijo in spremembe zakonodaje.

Leto 2025 je obeležilo aktivno in plodno sodelovanje z odločevalci, saj smo bili imenovani v delovno skupino za spremembo Zakona o socialnem varstvu, kjer smo tudi uspeli s spremembo zakona in uvedbe nove storitve podpore v skupnosti. Na področju pokojninskega in invalidskega varstva podali več predlogov, ki so bili nato sprejeti v okviru pokojninske reforme. Imenovani smo tudi v Stanovanjski svet RS, kjer smo kot posvetovalno telo ministra aktivno delali na spremembi stanovanjske zakonodaje in politik.

Kratek pregled v številkah

- Izvedli smo brezplačno pravno svetovanje za 1.324 oseb, predvsem za osebe z oviranostjo, najemnike in druge ranljive skupine.
- Organizirali smo in izvedli 28 predavanj in delavnic o pravicah ranljivih skupin.
- Objavili 2 članka o pravicah kronično bolnih oseb do socialne varnosti.
- Vložili smo 131 pravnih sredstev na področju pravic iz invalidskega varstva in socialne varnosti.
- S partnerskimi organizacijami smo pripravili in vložili dve poročili Odboru ZN za pravice invalidov glede izvajanja Konvencije o pravicah invalidov.
- Na sistemski ravni smo aktivno sodelovali pri oblikovanju zakonodajnih predlogov ter uspešno prispevali k spremembam na področju pokojninske reforme, stanovanjske zakonodaje in uvedbe storitve podpora v skupnosti v okviru socialnega varstva.

PIC je tudi v letu 2025 organiziral Nacionalno konferenco za preprečevanje in odzivanje na nasilje nad ženskami ob 25. novembru, ki se je letos odvila na Brdu pr Kranju. Gre za osrednji strokovni dogodek na tem področju in konferenco je tudi letos obiskalo več kot 300 ljudi iz različnih sektorjev. Partnerji dogodka so Društvo za nenasilno komunikacijo, Društvo SOS telefon – za ženske in otroke žrtve nasilja, Ministrstvo za pravosodje, MDDSZEM in Ministrstvo za notranje zadeve.

PIC je v letu 2025 nadaljeval intenzivno sodelovanje s Svetom Evrope in Ministrstvom za pravosodje na področju položaja otrok v sodnih in drugih postopkih v okviru katerega so narejeni pomembni koraki pri implementaciji strategije na tem področju. Izdelan je bil izobraževalni modul o medinstitucionalnem sodelovanju za strokovnjake_inje na tem področju ter uspešno izvedeno pilotno usposabljanje. Povečal se je krog strokovnjakinj in strokovnjakov, ki na tem področju redno sodelujejo s PIC.

V sodelovanju z Mirovnim inštitutom in v okviru sodelovanja z Urdom za oskrbo in integracijo migrantov smo v 2025 začeli z izvajanjem usposabljanj na področju preprečevanja radikalizacije. V letu 2025 smo izvedli 8 usposabljanj za različne deležnike v Ljubljani in Mariboru.

4. PRAVNA MREŽA ZA VARSTVO DEMOKRACIJE

Pravna mreža za varstvo demokracije je v letu 2025 zopet delovala v svojem polnem obsegu, saj so bili od 1.2.2025 za to vzpostavljeni pogoji preko projekta iz Sklada NVO. Ta projekt PICu omogoča polno zaposlitev, ki poleg vsebinskega področja delovanja PMVD pokriva tudi nadgradnjo finančnega spremljanja in načrtovanja.

Na področju dela PMVD se je znotraj PIC izvajala tudi projekt Krepitev kapacitet za poročanje o stanju pravne države, ki ga podpira Zunanje ministrstvo Kraljevine Nizozemske ter Zavezništvo za integriteto. Namen slednjega je ustvarjati močnejšo civilno družbo na področju integritete in boja proti korupciji.

PIC nadaljuje sodelovanje v iniciativi Glas ljudstva je tudi v letu 2025 spremljal področje Vladavina prava in človekove pravice ter Več demokracije in politične reforme. V okviru tega smo spremljali izvajanje zavez in pripravili zadnji monitoring pred parlamentarnimi volitvami v 2026.